

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/596/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5914202313
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Potocký
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5914202313.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Františka Potockého a členov senátu JUDr. Táne Rapčanovej a Mgr. Zuzany Hartelovej, v právnej veci žalobcu: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o. so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o. so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, proti žalovanému: O. T., nar.XX.XX.XXXX, bytom A. N. XXXX/XX, F., toho času bytom U. XX/X, F., o zaplatenie 1.974,80 Eur s príslušenstvom, v konaní o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č.k. 2C/48/2014-50 zo dňa 21. mája 2014, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu v časti prvého výroku, ktorým bolo žalovanému povolené splácať priznané peňažné nároky v pravidelných mesačných splátkach vo výške 30,00 Eur mesačne vždy do 10. dňa toho - ktorého mesiaca až do úplného zaplatenia nedoplatku pod následkom straty výhody splátok v prípade, že nezaplatí čo i len jednu splátku riadne a včas, prvá splátka počnúc právoplatnosťou výroku tohto rozsudku, vo výroku, ktorým bol návrh žalobcu vo zvyšku zamietnutý a vo výroku o trovách konania **p o t v r d z u j e .**

Rozsudok okresného súdu v nenapadnutej časti prvého výroku **z o s t á v a** **n e d o t k n u t ý .**

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 186,45 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 3,275 % ročne z jednotlivých súm, bližšie uvedených v prvom výroku napadnutého rozsudku, ktoré sumy povolil žalovanému splácať v mesačných splátkach vo výške 30,- Eur mesačne, vždy do 10.dňa toho - ktorého mesiaca až do zaplatenia nedoplatku pod následkom straty výhody splátok (v poradí I. výrok). Žalobu žalobcu vo zvyšnej časti zamietol (v poradí II. výrok) a žalovanému náhradu trov konania nepriznal (v poradí III. výrok).

V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca si podanou žalobou uplatnil proti žalovanému právo na zaplatenie sumy 1.974,80 Eur, zmluvnej pokuty vo výške 0,065 % denne a úroku z omeškania vo výške 3,275 % ročne z jednotlivých nezaplatených súm špecifikovaných v žalobnom návrhu.

Na podklade vykonaného dokazovania zistil, že žalobca ako veriteľ uzatvoril so žalovaným ako dlžníkom dňa 13.08.2010 zmluvu o revolvingovom úvere č. 8200030747 (ďalej už len zmluva o úvere), na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 1.500,- Eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v 36. mesačných splátkach po 85,15 Eur so splatnosťou do 24. dňa v mesiaci. Dátum splatnosti prvej splátky bol určený na deň 24.09.2010, dátum splatnosti poslednej splátky na deň 24.08.2013. Ročná percentuálna miera nákladov úveru predstavovala 67,64 %, priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov predstavoval 51,49 %. Ročná úroková sadzba úveru bola dohodnutá vo výške 70 % ročne. Z karty klienta (žalovaného) zistil, že hoci bolo deklarované, že mu mala byť poskytnutá suma

1.500,- Eur, v skutočnosti mu bola vyplatená len suma 1.277,05 Eur. Žalovaný do podania žaloby zaplatil sumu 1.090,60 Eur. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný bol v omeškaní s úhradou splátky č. 7 až č. 9, žalobca listom zo dňa 06.06.2011 oznámil žalovanému zosplatnenie úveru s upozornením na možnosť straty výhody splátok. Okresný súd v ďalšej časti odôvodnenia citujúc viaceré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej už len OZ) ako i viaceré ustanovenia zák. č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch (ďalej už len zák. č. 129/2010 Z.z.) uviedol, že po vykonaní dokazovania listinnými dôkazmi mal preukázanú čiastočnú dôvodnosť žaloby. V podrobnostiach v tomto smere uviedol, že medzi účastníkmi nebolo sporné uzavretie zmluvy o úvere, vykonaným dokazovaním mal preukázané, že žalovanému bola v skutočnosti vyplatená iba suma 1.277,05 Eur. V predmetnej veci išlo o zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle ust. § 2 písm. d/ zák. č. 129/2010 Z.z., preto bolo potrebné na túto zmluvu aplikovať ustanovenia právnych predpisov, ktoré obsahujú ustanovenia chrániace spotrebiteľa. Nakoľko ročná úroková sadzba úveru predstavovala 70 %, celková čiastka, ktorú mal žalovaný ako dlžník zaplatiť predstavovala sumu 3.065,40 Eur. Žalovaný do podania žaloby zaplatil sumu 1.090,60 Eur. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovanému bol poskytnutý úver len vo výške 1.277,05 Eur, rozdiel medzi uvedenou sumou a zaplatenou sumou 1.090,60 Eur vyhodnotil okresný súd ako dôvodný nárok žalobcu a v tejto časti, t.j. čo do sumy 186,45 Eur s príslušným úrokom z omeškania aj žalobnému návrhu vyhovel. Čo sa týka zvyšku peňažného nároku žalobcu (rozdiel medzi sumou 3.065,40 Eur, žalovaný zaplatenou sumou 1.090,60 Eur a priznanou sumou 186,45 Eur), okresný súd návrh žalobcu v tomto smere zamietol keď dospel k záveru, že žalobca žalovaného zavádzal, že mu poskytol úver vo výške 1.500,- Eur, v skutočnosti mu však poskytol nižšiu sumu. Navyiac suma poskytnutého úveru je v značnom nepomere oproti sume, ktorú by mal žalovaný podľa zmluvy o úvere vrátiť, čo spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Túto značnú nerovnováhu spôsobuje i dojednanie ročnej úrokovej sadzby vo výške 70 %. Okresný súd v tomto smere poznamenal, že sa oboznámil s priemernými úrokovými sadzbami úverov poskytutými bankami v roku 2010, keď i zo súdnej praxe je známe, že úvery, ktoré sú poskytované nebankovými subjektmi sa vyznačujú vyššou úrokovou sadzbou ako úvery poskytované bankami. Je síce pravdou, že v niektorých prípadoch nebankový subjekt preberá na seba vyššie riziko ako banka tým, že poskytuje úvery bez podstatného preverenia si majetkových a iných pomerov dlžníka, na druhej strane táto skutočnosť neoprávňuje nebankové subjekty poskytujúce spotrebiteľské úvery, aby dojednávali výšku úveru, ktorá 4 až 5 násobne presahuje úrokové sadzby poskytované bankami. S poukazom na uvedené skutočnosti preto posúdil podmienky, ktoré boli dohodnuté v zmluve o úvere vo vzťahu k ročnej úrokovej sadzbe úveru a odplaty za neprijateľné a v rozpore s dobrými mravmi. Okresný súd rovnako zamietol i žalobu žalobcu v časti, v ktorej si uplatnil voči žalovanému zmluvnú pokutu vo výške 0,065 % denne z jednotlivých dlžných splátok s poukazom na skutočnosť, že v zmluve o úvere nebola zmluvná pokuta dohodnutá. Táto skutočnosť vyplývala iba zo zmluvných dojednaní uvedených v obchodných podmienkach, ktoré boli priložené k uzatvorenej zmluve. Ak teda zmluvná pokuta nebola dohodnutá písomne, dohoda o takejto zmluvnej pokute je neplatná.

V súlade s ust. § 160 ods. 1 O.s.p. povolil súd žalovanému splácať dlžnú sumu v pravidelných mesačných splátkach prihladnuc k jeho sociálnej situácii, nakoľko je poberateľom čiastočného invalidného dôchodku vo výške 80,- Eur mesačne. Žalovanému, ktorý mal vo veci prevažný úspech, náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si ju neuplatnil.

Proti rozsudku v časti výroku o zaplatení priznanej sumy v mesačných splátkach, proti zamietajúcemu výroku i proti výroku o náhrade trov konania podal odvolanie žalobca. Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť tak, že jeho návrhu sa v celom rozsahu vyhovie, eventuálne navrhol rozsudok okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Namietal, že závery súdu porovnávajúce výšku úveru a výšku odplaty sú zavádzajúce a po vecnej stránke nesprávne. Okresný súd v odôvodnení rozsudku uvádza, že dojednaná odplata by ako zmluvná podmienka mala byť neprijateľná, no na zdôvodnenie svojho záveru neuvádza žiadne zákonné ustanovenie. Pritom z ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere vyplýva, že zmluvné dojednanie v spotrebiteľskej zmluve týkajúce sa predmetu plnenia a ceny plnenia nemôže byť posudzované ako neprijateľná podmienka. Cenou plnenia v tomto prípade je odplata za požičanie peňažných prostriedkov, a tomu zodpovedá aj úprava v ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Je nesprávne, aby sa odplata za požičanie peňažných prostriedkov na dobu viac ako jeden rok porovnávala v absolútnom vyčíslení s hodnotou úveru. Rovnako nie je v súlade so zákonom ani to, aby cena plnenia predstavovala neprijateľnú podmienku. Odplata za úver poskytnutý na základe spotrebiteľskej zmluvy bola v čase uzavretia zmluvného vzťahu medzi žalobcom a žalovaným výslovne

upravená, a to v ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka (ďalej už len OZ), ktoré ustanovenie je lex specialis vo vzťahu k ustanoveniam upravujúcim dobré mravy. Z vyššie označeného zákonného ustanovenia OZ vyplýva, že odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe spotrebiteľskej zmluvy sa neporovnávajú len s odplatami bánk. Preto odplatu dohodnutú v zmluve nie je možné porovnávať s úrokovými sadzbami bánk. Skutočnosť, že výška odplaty za úver na základe zmluvy o úvere je primeraná a v súlade so zákonom, je možné vyvodiť porovnaním výšky odplaty z obdobia, kedy bola regulovaná. Žalobca dal do pozornosti, že maximálna výška odplaty za spotrebiteľské úvery v období do 10.06.2010 (§ 3 ods. 10,11 zák. č. 258/2001 Z.z.) sa stanovila pre rovnaký typ úveru, ako bol poskytnutý žalovanému v hodnote 76 %. Uvedená hodnota ako maximálna výška odplaty pre zmluvu o spotrebiteľskom úvere vyplývala i z nariadenia vlády č. 238/2008 Z.z. Závery súdu vyslovujúce neplatnosť dohody o výške odplaty za úver ako celku sú nesprávnymi aj z dôvodu rozporu s ust. § 497 a § 502 Obchodného zákonníka. Zmluvne prejavenej vôle účastníkov konania by zodpovedalo, aby súd určil, aká výška je primeraná, aká už nie je, a na základe takéhoto posúdenia rozhodol. Ak by konajúci súd dospel na základe zákonného postupu k záveru o rozpore výšky úrokovej sadzby, potom by mal určiť aká časť je v súlade a aká v rozpore. Žalobca v ďalšej časti odvolania poukázal na to, že zmluvné dojednania zmluvy o úvere, kde je uvedené aj ustanovenie o zmluvnej pokute, nepredstavuje samostatný dokument oddelený od zmluvy o úvere. Z bodu 13 zmluvy o úvere vyplýva, že zmluvné dojednania sú nielen neoddeliteľnou súčasťou zmluvy (čo do právnej povahy), ale sú súčasťou zmluvy aj z hľadiska technického vyhotovenia danej zmluvy. Z hľadiska ust. § 40 ods. 3 OZ je písomná forma právneho úkonu zachovaná vtedy, ak je listina o tomto právnom úkone aj podpísaná. Zákon nevyžaduje, aby jednotlivé strany tvoriace listinu o právnom úkone boli samostatne podpísované. Aj v súdnej praxi sa ustálil názor, že ak je listina o právnom úkone tvorená viacerými lístkami, potom na to, aby tvorili jednu listinu musia byť tieto spojené tak, aby tvorili technickú jednotu (napr. stanovisko Najvyššieho súdu SR sp. zn. Cpj.33/01). V prejednávanej veci je nesporné, že zmluvné dojednania zmluvy o úvere tvoria aj technickú jednotu so zmluvou o revolvingovom úvere. Tieto dojednania sa nachádzajú na tej istej listine ako zmluva samotná, a preto podpis zmluvy o revolvingovom úvere je aj podpisom zmluvných dojednaní. Keďže listina je podpísaná, potom je zachovaná písomná forma aj pre dojednanie o zmluvnej pokute. Žalobca považoval za nesprávny i záver okresného súdu v tom smere, aká výška úveru bola žalovanému poskytnutá. Záver, že žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 1.277,05 Eur nezodpovedá obsahu vzájomných zmluvných vzťahov medzi účastníkmi. Na základe zmluvy o revolvingovom úvere bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 1.500,- Eur. V tomto smere poukázal na dohodu o poskytnutí služby, ktorou sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovanému odklad splatnosti troch splátok úveru a zároveň žalovaný sa zaviazal uhradiť odplatu vo výške 225,95 Eur. Pohľadávka na vyplatenie úveru bola započítaná oproti pohľadávke žalobcu na zaplatenie odplaty podľa dohody o poskytnutí služby a výsledný rozdiel - 1.277,05 Eur bol vyplatený na účet žalovaného. Žalobca v závere odvolania namietal i rozhodnutie súdu o zaplatenie priznanej časti istiny žalovaným v splátkach. Stanovená výška mesačnej splátky ako i rozhodnutie o splátkach nie je žiadnym spôsobom bližšie špecifikované, a preto je odôvodnenie rozsudku v tejto časti arbitrárne a nepreskúmateľné.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, podľa § 212 ods. 1 O.s.p. preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní a po preskúmaní ho bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 za použitia § 156 ods. 3 O. s. p.), v časti I. výroku o povolení žalovanému splácať priznanú istinu s príslušným úrokom z omeškania v mesačných splátkach po 30,- Eur, vo výroku, ktorým bol návrh žalobcu vo zvyšku zamietnutý a vo výroku o trovách konania podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil z nasledovných dôvodov:

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo dospel k záveru, že okresný súd v prejednávanej veci zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností, na podklade vykonaného dokazovania dospel ku správnym skutkovým zisteniam a pokiaľ po vykonanom dokazovaní uzavrel, že úroková sadzba dohodnutá medzi účastníkmi v zmluve o úvere je pre žalovaného ako spotrebiteľa v rozpore s dobrými mravmi, tieto jeho závery sú i podľa odvolacieho súdu správne. Odvolacie námietky žalobcu smerujúce proti týmto záverom okresného súdu boli odvolacím súdom vyhodnotené ako nedôvodné. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na ust. § 52 ods. 2 OZ v znení platnom od 01.01.2008 do 31.03.2015, podľa ktorého nielen ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ale i všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ

sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Medzi tieto všetky iné ustanovenia je potrebné podľa odvolacieho súdu zaradiť i ust. § 39 OZ, v zmysle ktorého každý právny úkon, t.j. i zmluva o úvere (bez ohľadu na to, či má charakter zmluvy spotrebiteľskej), na to, aby bol platný, musí spĺňať požiadavku súladu s dobrými mravmi. Zmluvné úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov teda nepochybne podliehajú súdnej kontrole v tom smere, či sú v súlade s dobrými mravmi alebo nie. Občiansky zákonník ani iný právny predpis neobsahujú legálnu definíciu pojmu dobré mravy, právna teória a ustálená súdna prax pod týmto pojmom rozumie pravidlá morálneho charakteru, všeobecne platné v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľadupnosť a vzájomné rešpektovanie, pričom tieto pravidlá ako súhrn určitých etických a kultúrnych noriem v spoločnosti sú všeobecne uznávané a je daný všeobecný záujem na ich rešpektovaní. Konanie v rozpore s dobrými mravmi predstavuje také konanie, ktoré je zjavne právne neprijateľné, pretože je z hľadiska oprávnených záujmov strán a spoločnosti hrubo nevyvážené. Z obsahu preskúmaného spisu vyplýva, že žalobca pri poskytnutí úveru v skutočnej výške 1.277,05 Eur si nárokuje od žalovaného odplatu vo výške 1.788,35 Eur, ktorá odplata nepochybne presahuje rozumnú a primeranú mieru zisku žalobcu ako podnikateľa. Takto dohodnutá výška odplaty v predmetnej zmluve o úvere je z hľadiska dobrých mravov neprijateľná, a preto pokiaľ bola v zmluve takto dojednaná, je absolútne neplatná. Okresný súd preto postupoval správne, ak po zistení, že zo skutočne poskytnutej sumy úveru 1.277,05 Eur bola ku dňu vyhlásenia rozsudku zaplatená suma 1.090,60 Eur, zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi len sumu 186,45 Eur s príslušným úrokom z omeškania.

Odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodné i námietky žalobcu smerujúce k výroku napadnutého rozsudku, ktorým bol zamietnutý i nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty. Zo spisového materiálu vyplýva, že zmluvná pokuta nie je priamo obsiahnutá v zmluve o úvere, ale je značne drobným písmom „skrytá“ v osobitných „Zmluvných dojednaniach“. Z tohto dokumentu predloženého žalobcom (čl. 9 -10 spisu) nevyplýva, žeby boli žalovaným podpísané. Z pohľadu takto zistených skutočností (drobné písmo, skrytie zmluvnej pokuty a nepodpísanie Zmluvných dojednaní žalovaným) samo o sebe spôsobuje neplatnosť dohody o zmluvnej pokute, to zvlášť za situácie, keď išlo o spotrebiteľa, ktorý obsah týchto dojednaní nemohol ani ovplyvniť. Je vhodné v tejto súvislosti poznamenať, že text Zmluvných dojednaní predložený žalobcom je z pohľadu bežného občana prakticky nečitateľný a hľadať v ňom ustanovenia o zmluvnej pokute je prinajmenšom zložité, ak vôbec možné (vzhľadom na skutočne drobné písmo sa odvolací súd už len domnieva, že žalobcom požadovaná zmluvná pokuta je zrejme uvedená pod bodom 14 Zmluvných dojednaní, ktorý je označený názvom Sankcie).

Odvolací súd ako nedôvodnú vyhodnotil i odvoláciu námietku žalobcu smerujúcu proti tej časti prvého výroku napadnutého rozsudku, kde okresný súd povolil žalovanému splácať priznanú istinu 186,45 Eur s príslušným úrokom z omeškania v mesačných splátkach po 30,- Eur pod následkom straty výhody splátok. Odvolací súd preskúmaním spisového materiálu zistil, že okresný súd na pojednávaní dňa 21.05.2014 vykonal dôkaz výsluchom žalovaného, ktorý okrem iného vypovedal, že od 01.01.2014 poberá invalidný dôchodok vo výške 86,- Eur mesačne, nemôže sa zamestnať a iný príjem nemá. O výške invalidného dôchodku predložil i rozhodnutie sociálnej poisťovne zo dňa 28.04.2014. Okresný súd na základe týchto zistení postupoval podľa odvolacieho súdu správne a v súlade s ust. § 160 ods. 1 veta druhá O.s.p., v zmysle ktorého povolil žalovanému splácať peňažné plnenie v určených splátkach.

Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a právne úvahy rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch ako vecne správne potvrdil.

Rozsudku okresného súdu v nenapadnutej časti prvého výroku, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 186,45 Eur s príslušným úrokom z omeškania, sa odvolací súd nedotkol, nakoľko proti tejto časti výroku odvolanie podané nebolo.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. Úspešným účastníkom odvolacieho konania bol odporca, ktorý si náhradu trov odvolacieho konania postupom podľa § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnil. Preto mu odvolací súd náhradu týchto trov nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.